

Vraag je allereerst af:

1. Hoeveel tijd wil ik aan mijn tuin besteden
2. Hoe groot is mijn tuin
3. In welke seizoenen wil ik kweken
4. Hoe zit het met zon en schaduw in mijn tuin
5. Wat vind ik een mooie tuin
6. Welke vaste elementen wil ik: compostbak, platglasbak, gereedschapskist, bankje
7. Wat wil ik gaan kweken: groente, fruit, kruiden, bloemen

Teken een plattegrond van je tuin

Vruchtwisseling: hoe doe je het

1. Bedenk welke groentes je wilt gaan kweken
2. Verdeel deze over de 6 gewasgroepen
3. In welke gewasgroepen heb je nu groentes staan?

Voor de minimale vruchtwisseling heb je 4 groepen nodig. Bij 4 groepen krijgt iedere groente een vak dat $\frac{1}{4}$ van je groenteoppervlak groot is (bij 6 groepen is dit $\frac{1}{6}$)

4. Probeer er achter te komen hoeveel je van een groente wilt kweken en hoeveel ruimte dit inneemt binnen de gewasgroep
5. Besluit of je met 4, 5 of 6 vakken wilt gaan werken. Sommige groepen kun je samenvoegen. Zorg dat je minstens 4 groepen over houdt.
6. Nu kun je een teeltplan intekenen. Geef in je plattegrond de verschillende gewasgroepen een plek in een goede volgorde.
7. Teken de teeltbedden in de vakken en zet de verwachte zaai en oogstdata bij de gewassen. Kijk dan waar ruimte is voor een voorteelt, nateelt of tussenteelt.

Bewaar je teeltplan als logboek. Tijdens het tuinjaar kun je de precieze zaai en oogsttijden erbij schrijven. Ook kun je er extra gewassen aan toevoegen. Zo weet je later altijd wat er in een bepaald jaar waar heeft gestaan.

1. Vermijd dat binnen 4 jaar dezelfde groente of een groente van dezelfde familie op dezelfde plaats wordt geteeld. Voor kolen, erwten en uien is dit zelfs 6 jaar.
2. Wissel oppervlakkig en diep wortelende gewassen af
3. Wissel veel eisende en minder eisende gewassen af
4. Wissel grond bedekkende en meer open gewassen af

Gewasgroepen

1. Peulvruchten
2. Koolsoorten
3. Aardappels
4. Bladgewassen
5. Wortelgewassen
6. Vruchtgewassen

Belangrijkste groentefamilies

Lookfamilie
Schermbloemigen
Samengesteldbloemigen
Kruisbloemigen
Ganzevoetfamilie
Vlinderbloemigen
Grassen
Nachtschadefamilie

Vruchtwisseling

Wat is het

Groenten onderbrengen in de verschillende gewasgroepen. Deze gewasgroepen laten rouleren in een ritme van 4-6 jaar. D.w.z. dat een zelfde groente pas na 4-6 jaar weer op dezelfde plek terugkomt.

Waarom doe je het

1. Bescherming. Als je op een plaats ieder jaar dezelfde groentes kweekt of groentes die familie van elkaar zijn zullen er steeds meer schimmels en plagen in de bodem komen die voor problemen zorgen. Je gewassen worden ieder jaar meer aangetast en de opbrengst daalt. Denk bijvoorbeeld aan schimmels als knolvoet, verwelkingsziekte en aardappelziekte, maar ook aan aaltjes (bodemmoehed) en insecten. Bijvoorbeeld bonenvlieg, koolvlieg, wortelvlieg, uienvlieg.
Door groentes te laten rouleren kan de boosdoener verdwijnen. Als schimmels en aaltjes hun waardplant niet vinden zullen zij na een paar jaar afsterven. Op zandgrond duurt dit langer dan op klei. Reken hiervoor minstens 4 jaar voor aardappelziekte en 6 jaar voor knolvoet.
2. Bemesting. Groentes in een groep stellen vaak ongeveer gelijke eisen aan bodem en bemesting. Aardappels zullen bijvoorbeeld veel kalium uit de grond halen, en bladgroenten veel stikstof. De ene soort wortelt diep (wortel, aardappel, courgette, kool) en zal voeding uit de diepere lagen omhoog brengen, andere gewassen wortelen juist oppervlakkig (spinazie en ui). Zij halen de voeding uit de bovenste laag. Door de afwisseling houd je een evenwichtiger voedingstoestand in de grond. Bovendien wordt voor jou de bemesting makkelijker.
3. Onkruidbestrijding. Sommige gewassen bedekken de bodem zo goed, dat er amper onkruid zal groeien (pompoenen, aardappels, andijvie), andere zijn ware onkruidbommen (wortels, uien). Door de afwisseling houd je onkruid beter onder controle.
4. Structuur. Diep wortelende gewassen laten een losse, rulle grond na. Oppervlakkig wortelende gewassen laten dichtere grond achter. Afwisseling zorgt daarom voor een betere structuur van de grond.

Hoe doe je het: Dit hebben we in een apart stappenplan gezet

Paden en teeltbedden

Binnen de gewasgroepen kweek je de groentes het best op teeltbedden. Kies de maat van de bedden zo, dat je vanaf de paadjes de groente kunt zaaien, wieden, schoffelen en oogsten. Je hoeft dan niet op de teeltaarde te lopen. De groente zal daardoor beter groeien. Een handige breedte voor deze bedden is 1.20.

Groente groeit langs de randen altijd minder goed. Maak de bedden dus niet te klein.

De hoofdpaden in je tuin zul je veel over lopen. Ze worden erg vast en daardoor minder geschikt om later weer als teeltbedden te gebruiken. Meestal leg je het hoofdpadenstelsel voor meerdere jaren vast. Deze paden maak je zo breed, dat je er met een kruiwagen over kunt lopen. Bij een kleine tuin gebruik je hier de grenspaden voor.

De kleine paadjes gebruik je om in de bedden te werken. Deze worden veel minder belopen en kun je best eens verleggen. Ze zijn meestal 30 cm breed.

Veel voorkomende wisselschema's

